

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/62/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822202798
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3822202798.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľa: F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., P. A. XXX/XX, zastúpeného R. T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., P. A. XXX/XX, proti povinnému na výživné: R. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V.-P., Q. XXX/X, o zvýšenie výživného, na odvolanie povinného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 7. septembra 2022 č.k. 5Pc/8/2022-86, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 01.12.2017 č.k. 14P/43/2017-64 v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti povinného na výživné voči navrhovateľovi F. L., nar. XX.XX.XXXX, tak, že vyživovaciu povinnosť povinného na výživné voči navrhovateľovi zvyšuje zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 150,- eur mesačne, vždy do posledného dňa predchádzajúceho mesiaca vopred, do rúk navrhovateľa, s účinnosťou od 01.08.2022. Výrokom II. zameškané výživné za obdobie od 01.08.2022 do vyhlásenia rozsudku v sume 160,- eur súd povolil povinnému na výživné splácať v mesačných splátkach po 15,- eur, spolu s bežným výživným, s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok. Výrokom III. žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 1, 2, § 78 ods. 1, 3, § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Rozhodol na základov výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že na strane navrhovateľa, ako aj povinného na výživné od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov. Navrhovateľ je plnoletý, v súčasnosti navštevuje maturitný ročník na strednej škole v X., t.j. mimo miesta bydliska, v súvislosti s čím mu vznikajú zvýšené náklady spojené s cestovaním. Okrem toho má výdavky v súvislosti so štúdiom, zdravotným stavom, prípravou na vysokoškolské štúdium, ale aj bežné výdavky (stravovanie, oblečenie, obuv, hygiena a pod.). U povinného na výživné došlo k zmene v tom, že jeho príjem sa oproti predchádzajúcemu obdobiu podstatne zvýšil a zanikli mu aj 2 vyživovacie povinnosti (k synovi J. a synovi T., ktorí ukončili štúdium, v dôsledku čoho nadobudli schopnosť sami sa živiť). Za takejto situácie súd prvej inštancie považoval za potrebné upraviť výšku vyživovacej povinnosti povinného na výživné, nakoľko doteraz určené výživné 70,- eur mesačne zďaleka nepostačuje pokryť nevyhnutné potreby navrhovateľa. Pokiaľ povinný na výživné poukazoval na to, že z jeho príjmu sa mu vykonávajú exekučné zrážky a na výplatu dostáva iba cca 250,- eur, súd prvej inštancie uviedol, že exekúcia je voči povinnému vedená z dôvodu riadneho neplnenia výživného a táto skutočnosť nemôže zaťažovať navrhovateľa, ktorý je výživou odkázaný na svojich rodičov. Podľa názoru súdu prvej inštancie v možnostiach a schopnostiach povinného na

výživné, aj s prihliadnutím na jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť, je, aby na výživu navrhovateľa prispieval sumou 150,- eur mesačne. Uviedol, že v konečnom dôsledku sa finančné zaťaženie povinného na výživné v súvislosti s hradením výživného oproti predchádzajúcemu obdobiu nezvýši ani za predpokladu, že by došlo k úprave vyživovacej povinnosti aj voči synovi R. L., nakoľko povinnému na výživné zanikla vyživovacia povinnosť voči 2 deťom v sume celkom 180,- eur mesačne. Spolu s vyživovacou povinnosťou matky, ktorá si ju voči navrhovateľovi čiastočne plní aj osobnou starostlivosťou (poskytovanie bývania, zabezpečovanie stravovania a pod.), bude takto určené výživné postačujúce na pokrytie nevyhnutných výdavkov navrhovateľa, ktoré mu v súvislosti s prípravou na budúce povolanie vznikajú. Vyživovaciu povinnosť súd upravil od 01.08.2022, t.j. v zmysle návrhu navrhovateľa. Súčasne súd prvej inštancie rozhodol o zameškanom výživnom za obdobie od 01.08.2022 do vyhlásenia rozsudku. Nedoplatok na výživnom za toto obdobie vyčíslil sumou 160,- eur (po 80,- eur za mesiace august a september 2022) a túto sumu povinnému na výživné povolil splácať v mesačných splátkach po 15,- eur, spolu s bežným výživným s tým, že pokiaľ nebude uhradená čo len jedna splátka zameškaného výživného včas, stane sa splatnou celá neuhradená časť zameškaného výživného naraz. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie povinný. Súdu prvej inštancie vytýkal, že neakceptoval skutočnosti, ktoré uviedol a doložil dokladmi. Neakceptoval závažnú zmenu, ktorou je zmena zamestnania s následkom zhoršenia sa jeho ekonomickej situácie. Nesúhlasil s tým, že súd prvej inštancie nebral do úvahy jeho finančnú pomoc práve synovi F. z rôznych dôvodov ako financovanie školy, pomôcok atď., ktoré doklady doložil.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý dôvodil tým, že pokiaľ povinný v podanom odvolaní apeluje na súd s poukázaním na jeho zhoršenú ekonomickú situáciu, výplatné pásky, na ktorých je hrubá mzda nad 2.200,- eur mesačne tomu nenasvedčujú. Pokiaľ v podanom odvolaní povinný uvádzal, že synovi financuje školu, v tejto súvislosti povinný uviedol, že za štyri roky štúdia sa jednalo o 30,- eur v septembri 2022 na učebnice, v čase, keď už prebiehalo konanie o zvýšenie výživného. Uvedené klasifikuje ako vypočítavosť zo strany povinného s tým, že navrhovateľovi čo sa týka štúdia inak neprispieva ničím. Záverom dal do pozornosti, že povinný sa 17 rokov vyhýba riadnemu plateniu výživného, ignoruje jeho sviatky a potreby, neprejavuje záujem o jeho štúdium, bežný chod života a jeho ambície.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bolo výživné zo strany otca na mal. F. zvýšené zo sumy 70,- eur na sumu 150,- eur mesačne.

6. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní otcom maloletého vnesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Z daného titulu si odvolací súd osvojuje dôvody napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukazuje v zmysle § 387 ods.2 CSP.

7. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine).

8. Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa menia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane maloletých detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom ich odôvodnených potrieb, nákladov na štúdium, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením ich príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ich vyživovacích povinností.

9. V danej veci súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o zmene výživného porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania a v čase nového rozhodovania pre posúdenie, či došlo alebo nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu posledného rozhodnutia o výživnom. Pri posudzovaní zmeny pomerov prihliadol na rozhodujúce okolnosti, ktoré odôvodňovali zmenu výživného.

10. Súd prvej inštancie správne porovnal pomery na strane obidvoch účastníkov v čase od poslednej úpravy o výživnom vykonanej rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 01.12.2017 č.k. 14P/43/2017-64, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť povinného na navrhovateľa na sumu 70,- eur mesačne s účinnosťou od 19.09.2017, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30.01.2018. Ním zistené pomery účastníkov sú dostatočným podkladom pre záver, že je v schopnostiach a možnostiach povinného platiť zvýšené výživné na plnoletého navrhovateľa v takej sume, akú určil napadnutým rozsudkom. Súd prvej inštancie dospel k správne právnemu názoru, že od poslednej úpravy výživného nastala podstatná zmena pomerov na strane navrhovateľa, ako aj na strane povinného. V čase poslednej úpravy výživného bol navrhovateľ maloletý, navštevoval kvartu na gymnáziu v Piaristickej spojenej škole v Y., liečil sa na psoriázu, venoval sa florbalu. Povinný dosahoval priemerný čistý mesačný príjem 427,61 eur a tento si podľa jeho vlastného vyjadrenia zvyšoval brigádami. Okrem v tom čase maloletého navrhovateľa mal vyživovaciu povinnosť ešte k trom deťom, k plnoletému J., k plnoletému T. a k maloletému R.. V súčasnej dobe navrhovateľ navštevuje 5. ročník denného štúdia SOŠ v X. - odbor bilingválna obchodná akadémia, kam denne dochádza a má záujem o pokračovanie v štúdiu na vysokej škole. Naďalej má zdravotné problémy - psoriázu. Povinný dosahuje priemerný čistý mesačný príjem 1.461,91 eur. Okrem navrhovateľa má už len vyživovaciu povinnosť k maloletému R.. Od poslednej úpravy výživného na navrhovateľa ubehlo tak 5 rokov a je nepochybné, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti sa pomery na strane navrhovateľa podstatne zmenili, nakoľko je študentom posledného 5. ročníka denného štúdia na strednej odbornej škole a má záujem o pokračovanie v štúdiu na vysokej škole. Je zrejme, že nastala podstatná zmena pomerov na strane navrhovateľa, a to s ohľadom na celkový vývoj životných nákladov a zabezpečenie odôvodnených potrieb navrhovateľa, keď jednak navštevuje posledný ročník strednej odbornej školy, čím sa nesporne zásadne zvýšili jeho náklady, pričom sa zvýšili náklady nielen v súvislosti so školskými pomôckami, ale aj so stravou, oblečením, obuvou, hygienou, mimoškolskými aktivitami, prípravou na prijímacie pohovory na vysokú školu a ďalšie odôvodnené potreby. Došlo tak k zvýšeniu výdavkov navrhovateľa jednak z objektívneho dôvodu všeobecne známej skutočnosti zvýšenia životných nákladov (cien tovarov a služieb) a jednak zo subjektívnych dôvodov, a to fyzického, fyziologického, kultúrneho a psychického rastu, keď je navrhovateľ plnoletý, došlo u neho k fyzickému rasu, dospievaniu, ktoré býva spojené nielen s nákladmi na stravu, bežné ošatenie, mimoškolské aktivity a ďalšie potreby, ale ktoré sa prejavili aj vo zvýšených nákladoch na výživu. Už len tieto osvedčené skutočnosti sú dôvodom pre zvýšenie výživného zo strany povinného. V neposlednom rade je nevyhnutné poukázať na zvýšené náklady navrhovateľa spojené aj so zdravotnou starostlivosťou - psoriázou. Už len samotná skutočnosť, že maloletý navštevuje posledný ročník štúdia na strednej škole, je odôvodňujúcou skutočnosťou na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Výdavky spojené so vzdelaním, na ktorom by mal mať aj otec ako osoba povinná výživou prioritný záujem, sú natoľko zrejmom položkou, že na ne treba bezpochyby prihliadať. Vyživovacia povinnosť povinného k navrhovateľovi ako k plnoletému dieťaťu, ktoré sa pripravuje štúdiom na strednej škole na svoje budúce povolanie, teda dieťaťu, ktoré nie je schopné sa samo živiť, tak naďalej trvá. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, keď otcovi od poslednej úpravy výživného sa jeho príjem zvýšil, odbudli mu dve vyživovacie povinnosti, je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť zvýšené výživné na navrhovateľa vo výške 150,- eur mesačne s poukazom na jeho odôvodnené a nevyhnutné životné potreby, kedy bola v neposlednom rade zohľadnená aj jeho ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému synovi R. vo výške 70,- eur mesačne. Námetka povinného, že súd prvej inštancie neprihliadal na jeho finančnú pomoc navrhovateľovi nie je dôvodná, nakoľko z dokladov, ktoré povinný na výživné predložil, mal súd prvej inštancie za preukázané, že v roku 2022 zaslal okrem výživného navrhovateľovi sumu 20,- eur, v mesiaci január sumu 30,- eur a v mesiaci jún sumu 80,- eur a v mesiaci júl 30,- eur, na ktoré skutočnosti súd prvej inštancie prihliadal.

11. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie zistil rozhodné skutočnosti správne a v potrebnom rozsahu, rovnako správne ich vyhodnotil a zvýšené výživné bolo určené vo výške, ktorá zodpovedá zákonným kritériám.

12. Odvolateľom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené.

13. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V konaní nebola zistená žiadna okolnosť, ktorá by oprávňovala súd rozhodnúť o náhrade trov konania podľa ust. § 55 CMP.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.